

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ KAMPÜS HAYVANLARI YÖNERGESİ

Üniversite Senatosu Toplantı Tarihi ve Sayısı	06.02.2025-875
Değişiklik Tarihleri	14/06/2019 17/08/2023
Sorumlu Birim	İTÜ Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı

Amaç

Madde 1-

Bu Yönergenin amacı; insan, hayvan, çevre sağlığı gözetilmek kaydıyla İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) yerleşkelerinde yaşayan hayvanların rahat yaşamalarını, iyi ve uygun muamele görmelerini, bunlarla birlikte kampüsümüzde yaşayan köpekler ve diğer hayvanların, kampüste yaşayanlara/çalışanlara zarar vermesinin ve her türlü mağduriyetlerinin önlenmesini sağlamaktır.

Kapsam

Madde 2-

Bu Yönerge, İTÜ yerleşkelerinde yaşayan hayvanların rahat yaşamalarını, iyi ve uygun muamele görmelerini, bunlarla birlikte kampüsümüzde yaşayan köpekler ve diğer hayvanların, kampüste yaşayanlara/çalışanlara zarar vermesinin ve her türlü mağduriyetlerinin önlenmesini sağlamak için alınacak önlemler, sağlanacak eşgüdüm, denetim, sınırlama ve yükümlülükler ile tabi olunacak cezai hükümleri kapsar.

Dayanak

Madde 3-

Bu yönerge, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu, 2872 sayılı Çevre Kanunu 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu Hayvan Hakları Evrensel Beyannamesi Hayvanların Korunmasına Dair Uygulama Yönetmeliği Kedi, Köpek ve Gelinciklerin Kimliklendirilmesi ve Kayıt Altına Alınmasına Dair Yönetmelik hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4-

Bu yönergede geçen;

Kanun: 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununu,

Veteriner İşleri Müdürlüğü: İlçe Veteriner İşleri Müdürlüğünü,

İTÜ Veteriner Birimi: Üniversitemizin Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığına bağlı Veteriner Hekimi ve Hayvan Kontrol Ekibi ile hizmet vermekte olduğu birimi,

Özel Köpek Yaşam Merkezi: İTÜ Ayazağa Yerleşkesi Etiler yolu bölgesinde, yerleşkede yaşamakta olan hayvanların belirli bir süre barındırılması için ayrılan, etrafı sınırlandırılmış ve özel olarak düzenlenmiş alanı,

Katalog: Bu yönerge kapsamında üniversitenin yerleşkelerinde yaşayan hayvanların isimlendirilerek tanımlanmasını,

Mikroçip: Kedi ve köpeklere ilçe veteriner işleri müdürlüğü tarafından derialtı olacak şekilde yerleştirilen, Bakanlık veri sistemine kaydedilen, tekil (unique) numaraya sahip çipleri,

Kayıtlı Olmayan Köpek: Kampüse sonradan ve kontrolsüz olarak gelmiş olan, katalog içerisinde yer almayan köpekleri,

Kontrollü Hayvan: Bu yönerge kapsamında; İTÜ Veteriner birimi tarafından tanımlanmış hazırlanan kataloğa dahil olan ve/veya tasmlanmış hayvanı,

Kontrolsüz Hayvan: İTÜ Veteriner birimi tarafından kayıt altına alınmamış hayvanı,

Güçten Düşmüş Hayvan: Bulaşıcı ve salgın hayvan hastalıkları haricinde yaşlanma, sakatlanma, yaralanma ve hastalanma gibi çeşitli nedenlerle sağlık problemi ve engeli olan hayvanı,

Yabani Hayvan: Kampüste serbest yaşayan evcilleştirilmemiş ve kültüre alınmamış kedi ve köpek hariç omurgalı ve omurgasız hayvanları,

Beslenme Ünitesi: Kedi ve köpek mamalarının konulduğu, üzerinde çatısı olan yemek kabını,

Otomatik Su Kabı: Su bağlantı borusuna sahip, şamandıralı sistemle su bittikçe dolan su kabını,

Dezenfeksiyon: Cansız maddeler üzerinde hastalık yapıcı mikroorganizmaların yok edilmesini,

Bulaşıcı Hastalık: Hayvandan insana veya hayvandan hayvana bulaşabilecek her türlü hastalığı,

Sosyalizasyon: Günlük hayatta yapılan toplumsallaştırma çalışmalarını,

Yuvalandırma: Yerleşkedeki hayvanlara kalıcı olarak aile bulma sistemini,

Popülasyon: Belirli bir hayvan topluluğu için kullanılacak nüfusu ifade eden terimi,

Rehabilitasyon: Sahipsiz hayvanların tedavi ve parazit mücadelesinin yapılmasını, aşılmasını, kısırlaştırılmasını ve dijital kimliklendirme yöntemleriyle işaretlenmesini,

Kanibalizm: Grup içi hiyerarşi ve iç dengenin bozulmasını,

Hayvan Bakım Gönüllüsü: Besleme ve bakım süreçlerine gönüllü olarak iştirak ederken İTÜ'ye karşı sorumluluğu olup İTÜ Kampüs Hayvanları Yönergesi kurallarına uygun olarak sürece katkı sağlayan bireyleri,

Saldırı Vakası: Köpeklerin ısırma vakasının olmadığı kovalama veya ısırılmaya teşebbüs ettikleri hareketlerini içeren vakaları,

Isırma ve Tırmalama Vakası: Kedi veya köpek tarafından ısırılan/tırmalanan bireyin devlet hastanesinden aldığı rapor ve Sağlık Bakanlığı Kuduz Aşısı Takip kartı ile kanıtlanmış olan vakayı,

Beslenme Haritası: Kampüslerde bulunan beslenme noktalarının detaylı bilgisi verilen haritayı,

Yerleşke: Üniversitenin; Ayazağa, Taşkışla, Maçka, Tuzla, Gümüşsuyu Prof. Dr. Necmettin Erbakan Yerleşkelerini,

Üniversite: İstanbul Teknik Üniversitesini,

Rektör: İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörünü,

Senato: İstanbul Teknik Üniversitesi Senatosunu,

Üniversite Yönetim Kurulu: İstanbul Teknik Üniversitesi Yönetim Kurulunu,

İlçe Veteriner İşleri Müdürlüğü: Yerleşkelerin bulunduğu Belediye Başkanlığı Veteriner İşleri Müdürlüğünü

İfade eder.

Katalog

Madde 5- Bu yönerge kapsamında yerleşkelerde her köpeğin ismini, mikroçip numarasını, ortalama yaşını, aşı karnesini, hastalık geçmişini, fotoğrafını ve varsa şikâyet dilekçesini, içeren kataloglama yapılır.

Hayvanların Korunması, Beslenme, Bakım ve Temizlik Esasları

Madde 6-

Hayvanların beslenme ve bakım esasları şu şekildedir:

a) Beslenme Esasları

- (1) Bu yönerge kapsamındaki hayvanlar için su ihtiyacı otomatik su kapları ile karşılanır. Beslenme ünitesinin ve otomatik su kaplarının Özel Köpek Yaşam Merkezi ve yerleşkeler içerisinde imkanlar dahilinde dağıtılması esastır.
- (2) İTÜ Ayazağa Yerleşkesinde önceden belirlenen ve yerleştirilen beslenme ünitelerine ve Özel Köpek Yaşam Merkezi içerisinde bulunan beslenme ünitelerine, İTÜ Veteriner Birimi ve Hayvan Bakım Gönüllüleri tarafından mama bırakılır.
- (3) Özel Köpek Yaşam Merkezinde köpeklerin birbirlerine zarar vermemesi için; beslenme ünitesi sayısı olabildiğince uzak noktalara ve çok sayıda yapılır.
- (4) İTÜ Ayazağa yerleşkesi dışında diğer yerleşkelerde de 2. Fıkıradaki belirtilen esaslar çerçevesinde beslenme faaliyetleri gerçekleştirilir.

b) Bakım ve Temizlik Esasları

- (1) Özel Köpek Yaşam Merkezinin temizliğinin, İTÜ Veteriner Birimi tarafından yapılması esastır.
- (2) Üniversitenin yerleşkelerindeki tüm binalar için, idari ve akademik personellerden olmak üzere en az bir hayvan bakım gönüllüsü belirlenmesi; bakım ve beslenmeden sağlık kontrollerine kadar bu kişilerden gönüllülük esasına dayalı yardım alınması sağlanır. Bu kişiler Veteriner Biriminin teklifi, genel sekreterin onayı ile belirlenir ilgili birimlere bildirilir.
- (3) Bir veya birden fazla köpeğin bakımını üstlenen hayvan bakım gönüllülerinin, köpeklerin düzenli kontrollerini yapması ve bu kontroller sırasında karşılaşılan olumsuz durumları, İTÜ Veteriner Birimi'ne yardım bileti aracılığı ile bildirmesi gerekir. Gerekli durumlarda mesai saatleri içinde transferi yapılacak hayvan ile ilgili Veteriner Birimi ile koordinasyon sağlayarak sürece katkıda bulunur.
- (4) Üniversite yerleşkelerinde yaşamakta olan kediler için belirlenecek alanlara kedi evleri konulması, popülasyon kontrolü için düzenli kısırlaştırmalarının yapılması, iç ve dış parazit uygulamaları ile gerekli aşılarının düzenli kontrolü İTÜ Veteriner Birimi'nce takip edilip, İlçe Veteriner İşleri Müdürlüğü'nce yürütülür.
- (5) Bu yönerge kapsamındaki canlılar ile ilgili acil durumlarda, durumu fark edenlerce İlçe Veteriner İşleri Müdürlüğü ve yabani hayvanlar için de Tarım ve Orman Bakanlığı İstanbul İl Müdürlüğü ve/veya Doğa Koruma ve Milli Parklar İl Şube Müdürlüğüne bildirilmesi gerekir. Durumu fark eden İTÜ Mensubu olan veya olmayan herhangi bir kişinin araması esastır.
- (6) Güçten düşmüş (engelli, yaşlı vb.) hayvanların yaşam alanları değiştirilmeksizin bölgelerine yaşamaları için kulübe konulur ve bu hayvanlar sadece gerekli medikal destek için Özel Köpek Yaşam Merkezi Kapasitesi yeterli ve uygun ise İTÜ Veteriner Birimince bölgeden alınabilir.
- (7) Kendi isteğiyle Hayvan Bakım Gönüllüsü olacak kişilerin bu taleplerini Yardım Bileti uygulaması ile İTÜ Veteriner Birimine iletmeleri gerekir. Talebi onaylanan kişiler yönerge ve genel kampüs kurallarına uyacaklarına ilişkin bir taahhütname imzalar ve kendilerine Hayvan Bakım Gönüllüsü kartı verilir.
- (8) Bu maddede belirtilen esasların yerine getirilmesinin gözetim ve denetiminden ilgili birim/bina idari amirleri sorumludur.

Tırmalama, Isırma ve Saldırı Vakaları ile ilgili Uygulamalar

Madde 7-

- a) Saldırı vakalarında, saldırıda bulunan köpeğin İTÜ Veteriner Birimince gerekli görülmesi halinde Özel Köpek Yaşam Merkezine, 3 aylık süre için alınması, ikiden fazla saldırı vakası

bulunanların ise 9 ay süre ile alınması gerekir. Alınan her köpeğin kendine ait dosyasında ilgili şikâyet dilekçesi kayda alınır.

b) Günlük yaşamda sosyalleştirilmek üzere alanda tutulan Saldırı vakasına konu olan köpekler, 9 ayda bir gerçek yaşam alanlarına geri götürülür ve 15 günlük izlenme süreleri ile İTÜ Veteriner Birimi ve Güvenlik Müdürlüğü tarafından takipleri yapılır. Köpeklerin ortama uyum sağlaması halinde kendi yaşam alanlarında hayatlarını sürdürmelerine izin verilir. 9 aylık sosyalizasyon süreci tamamlanan köpeğin yeni bir saldırı veya ısırma vakasına konu olması halinde ilgili 3. Fıkra uygulanır.

c) Tırmalama ve ısırma vakalarında kişi, dilekçesi ve/veya varsa aşı karnesi ile ilçe Veteriner İşleri Müdürlüğü'ne başvurur. Veteriner İşleri Müdürlüğü ekiplerince şikâyete konu olan hayvan alınır. Isırma vakalarında alınan köpeğin, ilçe Veteriner İşleri Müdürlüğü'nce 5199 sayılı Hayvanları Koruma kanununa istinaden rehabilitasyon süreci yönetilir. Belirtilen kanuna göre sorumluluk yerel yönetimlerdeir.

Özel Köpek Yaşam Merkezine Alım ve Yerleştirme Esasları

Madde 8-

Bölgesinde saldırı vakalarına neden olan köpeklerin veya özel durumu itibariyle geçici bakıma/gözetime ihtiyaç duyan köpeklerin (yeni doğum, hastalık, araç çarpması vb.) ilçe Veteriner İşleri Müdürlüğü ekipleri yardımı ile buldukları bölgelerden alınarak, Özel Köpek Yaşam Merkezine getirilmesi sürecine dair kuralları içerir.

Bu kurallar:

a) Bölgeye köpek yerleştirmesi yapılırken, güçlü/güçsüz köpek ayrımının doğru yapılması, aynı bölgede yaşamaya alışık köpeklerin bir arada yerleştirilmesi, yaş ve kondisyon durumlarının göz önünde bulundurulması esastır.

b) Özel Köpek Yaşam Merkezine yeni alınan köpekler için, gerekli kontrolleri yapılarak sağlık durumu belirlenerek 1 haftalık izleme süresini takiben uygun bölge veya tekli birime alınarak sosyalizasyon aşamasına geçilir.

c) Özel Köpek Yaşam Merkezi içinde anlaşamayan köpekler ayrı bölümlere alınacaktır. 2. Bölge ve burada bulunan tekli birimler anlaşamayan köpekler için alternatif olarak kullanılır.

d) Her bölgede gerçekleşen değişiklik, mutlaka tarih ve mikroçip numaraları dahil olacak şekilde güncel olarak tutulur.

e) Özel Köpek Yaşam Merkezi ziyareti için talep doğrultusunda Üniversite Genel Sekreterliğinden randevu alınır.

Uyulması Zorunlu Kurallar

Madde 9-

İTÜ yerleşkelerindeki hayvanlarla ilgili uyulması zorunlu kurallar aşağıdaki gibidir:

a) 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 14 (a) maddesine göre hayvanlara kasıtlı olarak kötü davranılamaz.

b) Binalarda ve orta bahçelerde hayvan beslenemez

c) Bina kapılarından hayvanların çeşitli yöntemlerle binaya girişleri teşvik edilemez, hayvan girişine izin verilmez.

d) Yerleşkelerde çiğ et ve et ürünleri (et, tavuk, deniz ürünleri vb.) ile besleme yapılması yasaktır.

e) 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 6. Maddesi gereğince Yerleşkelere dışarıdan sahipsiz hayvan getirilemez.

f) 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 5, 6 ve 14(n) Maddesi gereğince sahipli veya sahipsiz hayvan getirip yerleşkelere bırakılamaz.

g) Özel Köpek Yaşam Merkezine izinsiz hayvan girişi yapılamaz.

- h)** Özel Köpek Yaşam Merkezinde İTÜ Veteriner Birimi'nin bilgisi olmadan giriş ve besleme yapılamaz.
- i)** 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 6. ve Ek madde-1 maddeleri gereğince, Küpesiz/mikroçipsiz/tasmasız olarak gezen köpeklerin öncelikle İTÜ Veteriner Birimi'ne haber verilerek, belediye ekipleri tarafından kampüs dışına çıkarılmasının sağlanması esastır.
- ı)** Kontrolsüz üremeyi önlemek amacıyla, İTÜ yerleşkelerinde beslenen ve barındırılan kedi ve köpeklerin ilçe Veteriner İşleri Müdürlüğüne kısırlaştırılması esastır.
- j)** Kampüste doğan yavrular ve anne için, doğum sonrası yavruların annesiz yaşayabilecek aylığa gelmesine kadar kampüste kalmalarına izin verilir. Yavrular, annesiz yaşayabilecek aya geldiklerinde rehabilitasyon süreçleri gerçekleştirilmek üzere, 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 6. ve Ek madde-1 maddeleri gereğince, ilçe Veteriner İşleri Müdürlüğü tarafından alınır.
- k)** Kamu konutları mevzuatı saklı olmak üzere Sahipli hayvanların üniversite yerleşkelerinde kamu konutları haricinde bakılması ve beslenmesi yasaktır.
- l)** Dışarıdan kendi ev hayvanı ile gelen kişilerin kampüs içerisinde hayvanları ile ilgili yaşayacağı tüm sorun ve durumlar kendisinin sorumluluğundadır.
- m)** 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 5. Maddesi gereğince hayvan sahipleri, sahip oldukları hayvanlardan kaynaklanan çevre kirliliğini ve insanlara verilebilecek zarar ve rahatsızlıkları önleyici tedbirler almakla yükümlü olup; zamanında ve yeterli seviyede tedbir alınmamasından kaynaklanan zararları tazmin etmek zorundadırlar.
- n)** Yerleşkelerde yaşanan hayvan konulu sorunlar ile ilgili ilk başvuru yerinin rektörlük olması esastır.
- o)** İTÜ Veteriner Biriminde yalnızca medikal desteğe ihtiyacı olan bu yönerge kapsamındaki hayvanların bakım ve tedavileri yapılır, sahipli ev hayvanları için destek sağlanamaz.
- ö)** Yalnızca İTÜ Rektörlüğü tarafından belirlenen ve haritada işaretlenmiş olan beslenme üniteleri kullanılarak hayvan besleme faaliyeti yapılır. Beslenme ünitelerinin dışında besleme yapılması yasaktır.
- p)** Yerleşkelerde yaşanan trafik kazalarında bir hayvana çarpan ve/veya ona zarar veren sürücü, hayvanı en yakın veteriner hekim ya da tedavi ünitesine götürmek, götürülmesini sağlamak ve gerekli tedavi sürecini maddi olarak karşılamak zorundadır.

Kampüs Hayvanları Komisyonu Görev ve Sorumlulukları

Madde 10-

a) Komisyonun Amacı ve Üyeler

Üniversite kampüs hayvanları komisyonu, genel sekreterin başkanlığında, sadece hayvanların korunması ve mevcut sorunlar ile çözümlerine yönelik olmak üzere toplanır. Komisyon Rektör tarafından görevlendirilen komisyon aşağıda yer alan üyelerden oluşur;

- 1) Genel Sekreter Yardımcısı
- 2) Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanı
- 3) Hukuk Müşaviri
- 4) Güvenlik müdürü
- 5) Veteriner Birimi Birim Sorumlusu
- 6) Biyolojik çeşitlilik ve ekosistemlerin korunması ve sürdürülebilir kullanımı komisyon üyesi 1 akademik personel ve Hayvanları koruma ile ilgili faaliyetlere katılan 1 akademik personel olmak üzere toplamda 2 akademik personel
- 7) Sağlık Kültür Spor Daire Başkanlığına bağlı ilgili öğrenci kulübü üyesi veya Veteriner Birimi Yarı zamanlı öğrencilerinden olmak üzere 1 öğrenci,

b) Kampüs Hayvanları Komisyonunun Görevleri

Komisyon hayvanların korunması, sorunların tespiti ve çözümlerini karara bağlamak üzere;

- 1) Kampüs hayvanlarının korunması ve barındırılmasında yasal temsilciliği niteliği ile bu yönerge ve 5199 sayılı kanunda belirtilenleri yerine getirmek,
- 2) Yerleşke sınırları içinde hayvanların korunmasına ilişkin ve sahipsiz hayvanlardan kaynaklı sorunları belirleyip, sorunların çözüm tekliflerini içeren 3 aylık, 6 aylık, yıllık plan ve projeler yapmak, yıllık hedef raporları hazırlayıp Rektörlüğün olumlu görüşünü alarak insan, hayvan ve çevre sağlığına ilişkin her türlü önlemi almak,
- 3) Hayvan sevgisi, korunması ve yaşatılması ile ilgili eğitici faaliyetler düzenlemek, İle görevli ve yükümlüdür.

Yaptırım

Madde 11-Yukarıda belirtilen kurallara uyulmaması durumunda, kurallara uymayanlar hakkında, geçerli ve tabi oldukları disiplin hükümlerinin yanında bu yönergenin dayanak maddesinde belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca idari ve cezai yaptırımlar uygulanacaktır.

Rehabilitasyon

Madde 12-Hayvanların rehabilitasyonu amacıyla, profil belirlenmesi, sosyalizasyon gibi seçenekler için konusunda profesyonel eğitmenlerden yardım alınabilir. Rehabilitasyon hizmeti, çeşitli kurum ve kişilerden sponsorluk bulunduğu takdirde gerçekleşir.

Güvenlik

Madde 13-Özel Köpek Yaşam Merkezi, köpeklerin arasında yaşanabilecek kanibalizm, dışarıdan yapılacak müdahaleler, köpeklerin sağlık durumları için beslenmelerinin ve temizlik işlerinin takibi ve acil durumlarda gerekli müdahalenin zamanında yapılması gibi sebeplerle, 24 saat kamera sistemi ile İTÜ Güvenlik Müdürlüğü ve İTÜ Veteriner Birimi tarafından aktif olarak izlenir.

Hüküm bulunmayan haller

Madde 14-Bu Yönergede hüküm bulunmayan hallerde, ilgili diğer mevzuat hükümleri ve senato kararları uygulanır.

Yürürlük

Madde 15-Bu Yönerge, Üniversite senatosunun 06.02.2025 tarih, 875 Sayılı toplantısında kabul edilerek yürürlüğe girmiştir.

Yürürlükten Kaldırılan Yönerge

Madde 16- 20.06.2019 tarih ve 704 sayılı senato toplantısında kabul edilerek yürürlüğe giren İTÜ Kampüs Hayvanları yönergesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürütme

Madde 17- Bu yönerge hükümlerini Rektör yürütür.